

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ
โรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

The Development of Academic Administration Model to Enhance Professional
Skills and Experience of Suratthani 2 School Cluster Under the Secondary
Educational Service Area Office Suratthani Chumphon

จุฑารัตน์ จิตชี้อ¹,
ญาณิศา บุญจิตร² และ โสภณ เพ็ชรพวง³
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี^{1,2,3}

Jutharat Jitsue¹,
Yanisa Boonchit² and Sapon Pechrpuang³
Suratthani Rajabhat University^{1,2,3}

Corresponding Author, E-mail: biwmath017@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ และ 3) ประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ โดยพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

* ได้รับบทความ: 28 ตุลาคม 2564; แก้ไขบทความ: 24 มีนาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 29 มีนาคม 2565

จำนวน 12 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ โดยกลุ่มผู้ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมิน มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล 2) ผลการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ระบบงานและกลไก และ (4) เงื่อนไขการนำไปใช้ และ 3) ผลการประเมินรูปแบบโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; รูปแบบการบริหารงานวิชาการ; การส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพนักเรียน

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the state and guidelines of academic administration to enhance professional skills and experience; 2) to develop the academic administration model to enhance professional skills and experience; and 3) to assess the suitability and feasibility of the academic administration model to enhance professional skills and experience of schools in Suratthani 2 School Cluster under The Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon. The research procedure consisted of Fifty-one key informants included school administrators, teachers, and school board members, which were selected by purposively sampling. Data were collected by the questionnaire with the reliability of 0.80 and were analyzed by mean and standard deviation. In addition, this step was also used to develop the academic administration model to enhance professional skills and experience, which item congruence index was evaluated by 12 experts, used to assess the suitability and feasibility of the academic administration model to enhance professional skills and experience. The group of 51 users included

school administrations, teachers, and school board members, which was selected by purposive sampling. Data were collected by the questionnaire with the reliability of 0.78 and were analyzed by mean and standard deviation.

The research findings were as follows. 1) The state of the academic administration was in a high level in two aspects including curriculum development and learning administration; moreover, evaluation was in a moderate level. The desirable state of the academic administration was in the highest level; furthermore, curriculum development was in a high level. 2) The development of the academic administration model consisted of four components: (1) Principles; (2) Objectives; (3) System and Mechanism; and (4) Terms of Use. 3) The assessment of the academic administration model showed that the suitability and feasibility of the model were in the highest level.

Keywords: Academic Administration; Academic Administration Model;
Professional Skills and Experience

บทนำ

ปัจจุบันสังคมกำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว ไม่ใช่แค่การปฏิรูปเพียงครั้งคราวแต่ต้องเป็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคมและตลาดแรงงาน ทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะ คือ ปัจจัยสำคัญของความสามารถในการแข่งขันของประเทศ คุณภาพของระบบการศึกษาตลอดจนทักษะและประสบการณ์อาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะตอบโจทย์ดังกล่าว ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นที่สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตามแนวโน้มในปัจจุบันที่คนรุ่นใหม่จะเปลี่ยนงานข้ามสาขาวิชาชีพที่หลากหลายซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการนำทักษะที่มีไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ (องค์การยูนิเซฟประเทศไทย, 2562)

จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเน้นให้การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม 3) มีงานทำ – มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม เพื่อสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร หนึ่งในหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาครอบคลุม

พื้นที่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและชุมพร จึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายและวางแผนพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน พัฒนาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน

ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร อาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและประสบการณ์อาชีพที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างเท่าทันกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้อยู่ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน จำนวน 14 คน ของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพฯ โดย 1) ยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพฯ 2) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมจากการพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ซึ่งมาจากการเลือกแบบเจาะจง จากบุคคลที่มีคุณสมบัติดังนี้ (1) ครูผู้สอนหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (2) ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษา จำนวน 3 คน (3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 คน และ (4) ตัวแทนผู้ประกอบการในท้องถิ่น จำนวน 3 คน และ 3) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพฯ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของของรูปแบบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มผู้ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 และโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพในโรงเรียนมุ่งดำเนินการเพื่อจะเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้เรียนรู้เป็นเงื่อนไขสำคัญ โดยคุณภาพของบุคคลทั้งหลายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นครูหรือนักเรียนนั้น ก็อาจฝึกฝนให้เกิดขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการได้

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ คือ การบริหารงานวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สู่โอกาสพัฒนาทักษะและประสบการณ์อาชีพต่อไปในอนาคต 2) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ 3) ระบบงานและกลไก ประกอบด้วย (1) การพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุม (2) การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน (3) การประเมินผลอย่างเหมาะสม (4) กระบวนการบริหารรูปแบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การลงมือปฏิบัติ (3) การตรวจสอบ (4) การปรับปรุง และ (5) การรายงานผล โดยมีการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อน และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ คือ (1) การพัฒนาการบริหารงานวิชาการร่วมกันระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก (2) การมีส่วนร่วมของโรงเรียนและสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปแบบของการร่วมปรึกษาวางแนวปฏิบัติ หรือทำข้อตกลงร่วมกัน และ (3) การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพควรเป็นการบริหารเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และ 3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 51 คน โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 จำนวน 17 คน 2) ผู้แทนครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 จำนวน 17 คน และ 3) ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำนวน 17 คน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์ อาชีพ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าการตัดสินใจในการให้บริการชุมชนด้วยทักษะส่วนบุคคลและทักษะทางสังคม และการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการให้บริการชุมชน ก็ยังมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง และต่ำที่สุด คือ การแก้ปัญหาการให้บริการชุมชน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน และสังคมแวดล้อมภายนอกในปัจจุบัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เห็น แต่อาจเป็นสัดส่วนที่น้อย สอดคล้องกับกนกวรรณ สุภาราญ (2564) ได้เรียบเรียงไว้ว่า บริบทของชุมชนที่รายล้อมโรงเรียนและที่อยู่อาศัยของนักเรียน ล้วนส่งต่อการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนทั้งสิ้น การฝึกปฏิบัติในงานที่มีความเหมาะสมกับสภาพของชุมชนหรือท้องถิ่น ยังอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้นักเรียนอาจจะขาดโอกาสในการได้พัฒนาทักษะในโลกของการทำงาน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของนักเรียนในอนาคต ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สถานประกอบการในชุมชนหรือท้องถิ่นที่จัดการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า สถานประกอบการที่จัดการฝึกปฏิบัติในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนและพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่มีความแตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียนมีความพร้อมของห้องปฏิบัติการที่แตกต่างกัน การสื่อสาร หรือการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการในท้องถิ่นยังมีน้อย บุคลากรของโรงเรียนในการประสานขอความร่วมมืออาจจะไม่มากนัก ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะมีการกำหนดเกณฑ์ผ่านวิชาหลักและวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพที่ชัดเจน ทำให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ประเมินได้จริง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 20) กล่าวว่า การประเมินทักษะชีวิตเป็นการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ตรงความต้องการของท้องถิ่นและสังคม สะท้อนความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะในการปฏิบัติได้จริงของผู้เรียน จากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกหรือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับบรรจักษ์ ฝันเชียร (2562) ที่กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในส่วนของแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพในโรงเรียนพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นหรือชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่มีส่วนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่รายล้อมล้วนเป็นบ่อหลอมความสนใจ ทัศนคติ และเจตคติ ซึ่งนำไปสู่แนวทางการเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในอนาคต สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การดำเนินการให้มีคลังแหล่งเรียนรู้ คลังอาชีพในถิ่นฐานและโปรแกรม

การเรียนรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ และวิถีชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอนควรออกแบบและสร้างแผนการเรียนการสอนซึ่งผสมผสานวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยอาศัยความเข้าใจของครูที่มีต่อธรรมชาติการเรียนรู้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องอาศัยการปรับตัวเพื่อเรียนรู้ เพราะความสามารถในการปรับตัวนั้นจะช่วยให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้คนที่มีทักษะการปรับตัวกลายเป็นคนที่มีข้อได้เปรียบและสร้างโอกาสให้กับตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับสินีนาฏ จันทะภา (2564) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทำให้คนในสังคมมีทักษะและเจตคติที่ต่างไปจากเดิม ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การเข้าถึงความรู้ทำได้ง่ายขึ้น ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูสามารถวัดและประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นระยะหรือช่วงเวลา ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการวัดผลและประเมินผลที่มีการติดตามผู้เรียนในทุกช่วงเวลา ช่วยให้เกิดการพัฒนาที่เท่าทันทั้งในด้านของผู้เรียนและครูผู้สอน ในส่วนของระบบงานและกลไกการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ ใช้วงจรบริหารคุณภาพพร้อมทั้งมีการสร้างเครือข่าย หรือการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อนขยายศักยภาพและสร้างดุลยภาพแห่งมนุษย์ที่สมบูรณ์

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบงานและกลไก และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับสมชัย จรรยาไพบุลย์ (2555) ที่ได้สรุปไว้ใกล้เคียงกันว่า ควรมีองค์ประกอบหลักคือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบพร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบจะเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของรูปแบบที่ดีสำหรับในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หลักการของรูปแบบ ยึดหลักการบริหารงานวิชาการเพื่อการเรียนรู้สู่โอกาส กล่าวคือการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สามารถส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในสังคมปัจจุบันและส่งเสริมประสบการณ์อาชีพจากความสนใจและตามความถนัดของตนเอง สอดคล้องกับสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (2560) ซึ่งกล่าวว่า ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล ยุคของข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีซึ่งพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคน การใช้ชีวิตของคนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปด้วย อาชีพใหม่เกิดขึ้น ผู้ประกอบอาชีพต้องปรับตัวและพร้อมเรียนรู้ใหม่อยู่เสมอ

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสําราชฐาณานี ชุมพร ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสําราชฐาณานี ชุมพร (2563) ซึ่งมุ่งจัดบริการการศึกษาตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพแก่สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสําราชฐาณานีและจังหวัดชุมพร โดยพันธกิจ คือ พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและ พัฒนาสู่ระดับสากล

2.3 ระบบงานและกลไกของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์ อาชีพ มุ่งพัฒนางานวิชาการ 3 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุม ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักสูตร อาชีพในโรงเรียนจากความร่วมมือของโรงเรียนกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก เพราะ หลักสูตรจะต้องตอบโจทย์ของผู้ใช้ คือ ผู้ประกอบการ ว่าบรรลุความต้องการหรือไม่ ดังนั้นภาคธุรกิจ หรือ ผู้ประกอบการจึงควรมีส่วนอย่างยิ่งในการเข้าร่วมวางแผนพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ สมชาติ น้อยศิริสุข (2559) กล่าวว่า การให้ความร่วมมือและการสนับสนุนระหว่างภาคธุรกิจและการศึกษาไม่เป็นเพียงแค่ การสนับสนุนผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาเท่านั้น แต่จะต้องมีการปฏิบัติงานและกระบวนการ ทำงานที่มีคุณภาพด้วย (2) ด้านการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก สอดคล้องกับ สหภาพยุโรป (2014) ซึ่งกล่าวถึง ระบบทวิศึกษาว่าเป็นการ จัดการร่วมกันของแหล่งเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษาและบริษัทร่วมกันในการสอนภาคทฤษฎีและภาค ปฏิบัติ และมีการจัดร่วมกันของผู้มีส่วนร่วมคือภาครัฐและภาคเอกชน โดยรับผิดชอบร่วมกันในส่วน ของนโยบายและการฝึกปฏิบัติของสถาบันการศึกษา และ (3) การประเมินผลอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักบริหาร งานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2559) ที่กล่าวถึง การพัฒนาทางวิชาชีพ ว่าต้องเป็นการสร้างโอกาสที่จะ ประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน โดยมีการ ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการบริหารรูปแบบอยู่ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุง และ 5) การรายงานผล โดยมีประสานงานเป็นกลไก สำคัญความสำเร็จ การดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและ บรรลุตามวัตถุประสงค์

2.4 เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีดังนี้ 1) ควรมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการร่วมกันระหว่าง โรงเรียนและสถานประกอบการ 2) ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการ ในรูปแบบของการร่วมปรึกษาวางแนวปฏิบัติ หรือทำข้อตกลงร่วมกัน และ 3) ควรเป็นการบริหารเพื่อให้

ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนมีการประสานงานกับเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สอดคล้องกับชูชาติ พวงสมจิตร (2560) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกันช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และช่วยให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน

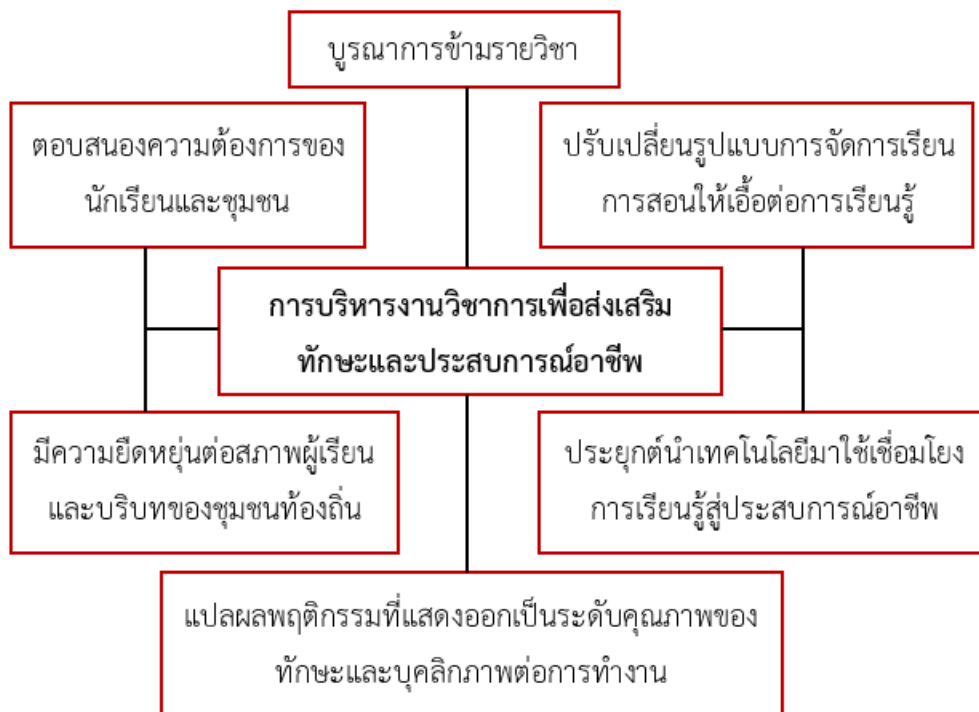
3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบ โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบตามระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยและพัฒนา สอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2553) กล่าวถึง การวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้นอาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน คือ 1) สร้างหรือการพัฒนารูปแบบเพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ และ 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เพื่อทดสอบความเหมาะสมของรูปแบบสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง การยกร่างรูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาสภาพบริบทของพื้นที่ ความต้องการแรงงาน สภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะ และประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่

2. ควรมีการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพในโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สุภาราญ. (2563). ทำไมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียน. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.educathai.com/knowledge/articles/425>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้แก่ นักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

นรรีซต์ ฝิ่นเชียร. (2562). วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างมีประสิทธิภาพ. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2564, จาก <http://www.truelookpanya.com/blog/content/73500/teaartedu-teaart-teamet->.

ยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2562). รายงานประจำปี 2562. กรุงเทพฯ: ยูนิเซฟ ประเทศไทย.

- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2559). 50 แนวคิด ตัวชี้วัด ตัวแบบของการบริหารจัดการและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- สมชาติ น้อยศิริสุข. (2560). ความร่วมมือที่ดีของภาคธุรกิจและการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2564, จาก <http://www.tqa.or.th/2017/01>.
- สินีนาว จันทะภา. (2564). “ครูยุคใหม่สู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ” สิ่งจำเป็นที่ต้องมี. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2564, จาก http://www.ipst.ac.th/news/12598/teacher_ipst.html.